

SÈRIE 4

L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant. Hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical.

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden avaluar-se independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que en la mesura que siguin deficientes afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts).

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostrï que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor.** (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix comprendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en una petita redacció poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció a) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les següents idees:

- (i) -La raó ens diu que els sentits no incorporen evidència de la seva fiabilitat.
- (ii) -La raó pot demostrar l'existència d'un Déu que és perfecte i no enganya.
- (iii) -La falsedat sistemàtica dels sentits seria incompatible amb les propietats de Déu.

Opció b) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les següents idees:

- (i) . La societat té dret a exigir-nos el respecte a certes normes: (a) limitant la nostra capacitat d'interferir en la vida dels altres i (b) obligant-nos a la col·laboració mínima sense la qual la societat no funcionaria.
- (ii) - La societat no té dret a posar límits a la nostra llibertat quan no afectem en absolut la vida dels qui no volen ser afectats.

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva.

A l'opció A es demana l'explicació del sentit d'una afirmació de Descartes, no de la seva justificació en el sistema cartesià; per tant, un exemple de resposta vàlida seria:

" No es possible demostrar que els sentits i la imaginació sempre són fiables. No tenim cap raó per creure que els sentits sempre representen veritablement el món: per tot el que sabem, podrien enganyar-nos"

D'altra banda, el corrector haurà d'evitar considerar si alumne pot o no inferir el que volen dir les expressions a partir del que es diu en la resta del text. Això no afecta el contingut que es demana: l'alumne té dret a inferir, quan sigui possible, el significat a partir de la informació que li proporciona el text -i això, per si sol, és prova de la seva comprensió.

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi: (3 punts)

L'oponent demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció a) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- Les característiques del dubte metòdic cartesià.
- La raó pot fer palès que existim i que no ens equivoquem sobre les nostres idees.
- A partir de la nostra idea de Déu (un ésser perfecte i veritable), es pot demostrar la seva existència.
- Les propietats de Déu (omnipotència, omnisciència, bondat) fan que no pugui enganyar-nos sistemàticament: i seria un engany sistemàtic que permetés que no poguéssim distingir l'error de la veritat quan utilitzem els sentits de la millor manera que podem.

Opció b) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- La connexió entre utilitarisme i liberalisme.
- Els principis bàsics del liberalisme de Mill.
- El liberalisme de Mill implica la necessitat d'impedir que la societat o el estat interfereixin en l'àmbit estrictament privat de la vida dels individus

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts).

S'ha de tenir en compte:

- La identificació adequada i precisa dels dos termes (dues concepcions d'un problema o dos conceptes diferents) de la comparació demanada
- El contrast pertinent dels dos termes de la comparació que es demana.

En qualsevol cas: **l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions o idees de manera prèvia i independentment a la comparació, o fer-ne la caracterització implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions i després descriure l'altra per contrast.** La estratègia escollida no pot afectar l'avaluació. Per tant, l'oponent exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi (2 punts).

S'haurà de valorar només:

- (a) el grau de comprensió que es demostrï sobre la tesi a discutir i la coherència de les raons per les quals podria ser versemblant i
- (b) la coherència i pertinència de les possibles raons que es puguin donar contra la tesi.

Si l'alumne decideix raonar a favor de la tesi, no cal que insisteixi explícitament en raons contràries: això implica que no es poden avaluar separatament els aspectes (a) i (b). Es pot donar la màxima qualificació, doncs, si una resposta defensa la tesi, tot mencionant coherentment raons que siguin pertinents. D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte, ni tampoc el fet que l'alumne ignori fets o arguments històricament importants.